

A hároméves terv új életre keltette Budapest-romvárost

Az újjáépülő fővárossal újjáépültek a lelkek is

A húsvéti ünnepek alatt kicsalagatta a gyönyörű tavaszi nap az embereket. Bármerre mentünk ezen a két napon, a főváros minden kerülete a derekasan végzett munkát hirdette.

— Az otthon ma már újra otthon! — hangzott a nótá főt, a Csillebércen és lent, a Városligetben... Hogyan jutottunk el eddig? Honnan indultunk az ostrom után, amikor éhesen, fásultan és kimerülten botladoztunk a romok között?

A dolgozók otthona ma már igazi otthon

— A főváros épületei közül teljesen tönkrement 260 és 1400 épületnél löbb sérült meg — emlékezünk vissza a statisztikai adata. Micsoda óriási kár! Csak akkor tudjuk igazán felfogni, mit veszítettünk épületekben, ha az eddigi helyreállításhozra költött összeget nézzük. Ez az összeg: 640 millió forint! A várakozáson felüli eredmény a dolgozó nép érdeme és a munka helyes megszervezésének köszönhető.

A főváros bérházaiból a felszabadulás után 5291 maradt épen s a hároméves terv megindulásáig 11.000 lakást sikerült lakhatóvá tenni. A helyreállítási munkák fejlesztésével hamarosan 1200 újabb lakás került használatba, de ezzel párhuzamosan folyt az új lakások építése is. A hároméves terv során összesen 1411 korszerű új lakást épített, illetve épít a főváros.

Nagyon sok bámulója volt a záporutcai pontházaknak. Hatemeletes épületek ezek, emeletenként négy-négy lakással, egy-egy épületben 28 család lakik. Ezek a lakások — ellentétben a múltban épült fővárosi lakásokkal — a dolgozók kényelmét szolgálják. A felvonók, a központi fűtés, a fürdőszobák és a beépített kádak, a konyhák az állandó melegvízszolgáltatással, a tölgyfából készült „hajópadok”, az egész berendezés, valamint a szobák kedvező fekvése valóban otthonná teszi ma már az otthon. Egyetlen szoba sem nyílik északra; napfény, levegő árad a lakásokba s az erkélyekről gyönyörű kilátás nyílik a budai hegyek panorámájára és a Duna felé. Ezek a pontházak csak bevezetései annak a nagyszabású lakásépítésnek, amelynek körvonalai az ötéves terv során bontakoznak ki igazán.

Európa legmodernebb iskolája

Az újjáépített iskolákból rajzott, sereglett a szabadba a dalos ifjúság.

— Hogyan is volt ezelőtt négy évvel? — kérdeztük. A 168 fővárosi iskolából teljesen elpusztult 13, a 2300 tanteremből rommá lett 127, de a megmaradt 2173 tanterem is sérült állapotban volt, használni csak 200 tantermet lehetett, azok is ablakszemek nélkül, vakon ásitottak bele a világba.

— Az újjáépítés során 1947-ig 1656 tantermet tett használatóvá a főváros 15 millió forint költséggel — mondja a statisztika. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy 70.000 tanuló járhatott végre rendszeresen iskolába. A hároméves terv keretében gondoltak rá, hogy az összes tantermetek helyreállítsák. Az első tervében elkészült a Városligeti telepi iskola két új tanterme, ebben az évben pedig megépül a Ránky-utcai új, 16 termes iskola, amely Európa egyik legmodernebb iskolája lesz. Ugyancsak ebben az évben kezdtek meg a 16 tantermes Jász-utcai iskola építését is.

A lakástermelésen és az iskolaépítésen kívül a főváros az elmúlt évek alatt igen nagy gondot fordított más épületek helyreállítására is. A 3510 férőhelyes, szociális jellegű épületek közül csak 487 maradt használható állapotban. Ma már teljes egészében megvan megint a felszabadulás előtti férőhelylétszám, ezen túlmenően a gyermek- és ifjúságvédelem vonalán a fővárosi intézet és két balatoni telep létesítésével további 206 férőhelyet sikerült a demokratikus nevelés szolgálatába állítani. Az anya- és csecsemővédelem terén szintén 222 férőhelyet bővültek a szociális intézmények.

Ugyancsak emberefelelti munka folyt a hivatali épületek helyreállítására is. A főváros 1991 helyiségéből a felszabadulás után volt használható. Ma már minden hivatali épületben használhatók a szobák.

A közlekedés szolgálatában álló épületek befogadóképessége az ostrom előtt 1 millió 400 ezer léghöbméter volt. Ebből megmaradt hatszázharmincezer léghöbméter használható állapotban. A helyreállítás részben már megtörtént, a csepeli Nagyváros-telep teljes újjáépítését a hároméves terv keretében most kezdtek meg.

A dagályutcai fürdőváros

Rohamosan közeledik a nyár. A dolgozó nép figyelme lassan a strand-

fürdők, az uszodák felé irányul, ahol tiszta levegő, forró napsugár és hűvös víz biztosítja majd a felüdülést. Nézzük csak, mi történt a fürdők vonalán a felszabadulás óta.

A felszabadulás előtt a Duna-uszodákkal összesen 12.500 férőhely volt. A felszabadulás után semmi nem maradt használható állapotban. A főváros először a Széchenyi-, Gellért- és Rudas-fürdőt állította részben helyre, a tulajdonképpeni újjáépítés azonban csak a 3 éves terv keretében indult meg, amikor teljesen helyreállították a Szent Imre-fürdőt és újjáépítették a Gellért-gyógyfürdőben a női termálfürdő öltözősarnokát is. Az utóbbi munka ezidőszakra még nem fejeződött be. Egyik legnagyobb eredménye az újjáépítésnek a dagályutcai Szabadság-gyógyfürdő 4800 személyes öltözőépülettel és két hatalmas medencével, amely a múlt évben nyitotta meg kapuit. A fürdő továbbfejlesztése folyamatban van s ha ezek

a munkálatok befejeződnek, az új öltözőépület telején, a terraszon napozó lesz, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik majd a fürdőtelepre és a budai hegykoszorúra. Ezenkívül lesznek még új gyermekmedencék, szökőkutak, játszóterek. A fürdő végleges befogadóképessége 20—25 ezer személyre emelkedik a munkálatok befejezése után.

Újjáépülnek a lelkek is

A főváros újjáépítését már nemcsak az államosított szektor dolgozói végzik; ott találhatók soraikban a kisiparosok is, akik a munkálatok gyorsulásával szintén bekapcsolódtak az újjáépítésbe. S az újjáépülő fővárossal, az újjáépülő otthonokkal újjáépülnek végre a lelkek is. Ennek bizonyosságát láttuk Húsvétvasárnap és Húsvéthétfő ünnepén szerte Nagy-Budapesten és szerte az egész országban.

Merly István